

**Filologijos
fakultetas**

**28-osios tarptautinės mokslinės
Jono Jablonskio konferencijos**

KALBA IR LAIKMETIS:

ASMENS, KARTOS, VISUOMENĖS REPREZENTACIJOS KALBOJE

PROGRAMA

2023 M. RUGSĖJO 21–22 D.

**LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS
(P. VILEIŠIO G. 5, LT-10308 VILNIUS)**

**28th international scientific
conference of Jonas Jablonskis**

LANGUAGE AND THE TIMES:

REPRESENTATIONS OF THE PERSON, GENERATION AND SOCIETY IN LANGUAGE

PROGRAMME

21–22 SEPTEMBER 2023

**INSTITUTE OF THE LITHUANIAN LANGUAGE
(P. VILEIŠIO ST 5, LT-10308 VILNIUS)**

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI / CONFERENCE ORGANISERS

Lietuvių kalbos instituto
Bendrines kalbos tyrimu centras

Institute of the Lithuanian Language
Research Centre of Standard Language

**Filologijos
fakultetas**

Vilniaus universiteto
Filologijos fakulteto
Taikomosios kalbotyros instituto
Lietuvių kalbos katedra

Vilnius University
Faculty of Philology
Institute of Applied Linguistics
Department of the Lithuanian Language

KONFERENCIJĄ REMIA / SPONSOR OF THE CONFERENCE

Ministry of Culture of the Republic of Lithuania

PRIE KONFERENCIJOS PRISIDEDA / CONTRIBUTE TO THE CONFERENCE

 Go Vilnius

KONFERENCIJOS MOKSLINIS KOMITETAS / SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė / Chairperson

Dr. Loreta Vaičiulytė-Semėnienė (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

Dr. Aurelija Gritėnienė (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

Prof. habil. dr. Svitlana Hrycenko (Kyjivo Taraso Ševčenkos nacionalinis universitetas / Taras Shevchenko National University of Kyiv)

Doc. dr. / Assoc. prof. dr. Gintarė Judžentytė-Šinkūnienė (Vilniaus universitetas / Vilnius University)

Lekt. dr. / Assist. prof. dr. Małgorzata Kasner (Lenkijos mokslų akademijos Slavistikos institutas / Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences)

Dr. Rasius Makselis (Lietuvos kultūros tyrimų institutas / Lithuanian Culture Research Institute)

Habil. dr. Rita Miliūnaitė (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

Prof. dr. Kristina Rutkovska (Vilniaus universitetas / Vilnius University)

Dr. Vilija Sakalauskienė (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

Prof. dr. Irena Smetonienė (Vilniaus universitetas / Vilnius University)

Dr. Aurelija Tamulionienė (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS / ORGANISING COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė / Chairperson

Dr. Anželika Gaidienė (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

Dr. Agnė Aleksaitė (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

Dr. Veslava Čižik-Prokaševa (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

Nida Poderienė (Lietuvių kalbos institutas / Institute of the Lithuanian Language)

**2023 M. RUGSĖJO 21 D. (KETVIRTADIENIS) /
21 SEPTEMBER 2023 (THURSDAY)**

- 8.30–8.50 **REGISTRACIJA / REGISTRATION** (1-as aukštas / 1st floor)
- 8.50–9.00 **KONFERENCIJOS ATIDARYMAS / CONFERENCE OPENING** (Didžioji salė, 3-ias aukštas / Grand Hall, 3rd floor)
SVEIKINIMO ŽODIS / WELCOME ADDRESS
Albina Aukšoriūtė (Lietuvių kalbos instituto direktorė / Director of the Institute of the Lithuanian Language)
Gintarė Judžentytė-Šinkūnienė (Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto studijų prodekanė / Vice Dean for Studies, Faculty of Philology, Vilnius University)
- 9.00–11.15 **PLENARINIS POSĖDIS / PLENARY SESSION** (Didžioji salė, 3-ias aukštas / Grand Hall, 3rd floor)
Pirmininkauja / Chaired by **Loreta Vaičiulytė-Semėnienė**
- 9.00–9.40 **Ina Druviete** (University of Latvia)
The Baltic Languages in the Era of New Multilingualism: Do We Need Reconsidering of Language Policy Guidelines?
- 9.40–10.20 **Birute Klaas-Lang** (Tartu University)
Language Policy at the University of Tartu: Implementation and Language Attitudes According to Academic Staff
- 10.20–11.00 **Ihor Koroliiov** (Taras Shevchenko National University of Kyiv)
Representations of Refugee Crises in Media and Artistic Environments
- 11.00–11.15 **Diskusijos / Discussions**
- 11.15–11.45 **Kavos pertrauka / Coffee break**

1 POSĖDIS / WORKSHOP 1

- 11.45–13.45 **1 sekcija.** TIKROVĖS KONSTRAVIMAS IR KALBA / **Session 1.** CONSTRUCTION OF REALITY AND LANGUAGE
(Didžioji salė, 3-ias aukštas / Grand Hall, 3rd floor)
Pirmininkauja / Chaired by **Vilija Sakalauskienė**
- 11.45–12.05 **Danguolė Mikulėnienė** (Lietuvių kalbos institutas)
Pokario lietuvių kalbotyra: ideologizacija ir simplifikacija
- 12.05–12.25 **Aurelija Gritėnienė** (Lietuvių kalbos institutas)
Lietuvos vaizdinys Moderniosios tapatybės ideologinio naratyvo tekstyne
- 12.25–12.45 **Dangiras Mačiulis** (Lietuvos istorijos institutas)
Kai pavardė tapo tautinės tapatybės įrodymu: žvilgsnis į pavardžių lietuvinimo kampanijas XX a. tarpukario Lietuvoje
- 12.45–13.05 **Aušra Martišiūtė-Linartienė** (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas)
Lietuviškojo pasaulio sukūrimas „Auszroje“
- 13.05–13.25 **Diskusijos / Discussions**
- 13.25–13.45
- 13.45–15.00 **Pietų pertrauka / Lunch break**
- 2 sekcija.** IMIGRANTŲ / TAUTINIŲ MAŽUMŲ KALBINĖ IR KULTŪRINĖ INTEGRACIJA / **Session 2.** LINGUISTIC AND CULTURAL INTEGRATION OF IMMIGRANTS / ETHNIC MINORITIES
(Mažoji salė, 3-ias aukštas / Small Hall, 3rd floor)
Pirmininkauja / Chaired by **Anželika Gaidienė**
- Laura Vilkaitė-Lozdienė** (Vilniaus universitetas)
Lengvai suprantama kalba – ar suprantame, kas tai?
- Angelica Peccini** (Vilniaus universitetas)
„Ką reiškia būti lietuviu?“: lietuviybės supratimas imigrantų akimis
- Yevheniia Starodub, Maria Inmaculada De Potestad** (Kaunas University of Technology)
Evaluation of the Lithuanian Language Integration Course for Venezuelans (nuotoliu / online)
- Aurelija Tamulionienė** (Lietuvių kalbos institutas)
Asmens tapatybės raiška kalboje: mokyklų tautinės mažumos kalba atvejais
- Sonata Vaičiakauskienė** (Lietuvių kalbos institutas)
Lietuvių kalbos mokymo praktika tautinių mažumų mokyklose
- Diskusijos / Discussions**

2 POSĒDIS / WORKSHOP 2

- 15.00–16.40 **1 sekcija.** ŽINIASKLAIDOS KALBA: PROPAGANDA, MITAI IR TIKROVĒ / **Session 1.** THE LANGUAGE OF THE MEDIA: PROPAGANDA, MYTHS AND REALITY
(Didžioji salė, 3-ias aukštas / Grand Hall, 3rd floor)
Pirmininkauja / Chaired by **Danutė Liutkevičienė**
- 15.00–15.20 **Andrejs Veisbergs** (University of Latvia)
Fascists and Liberals: Who is Who Today in Political Narrative
- 15.20–15.40 **Agnė Aleksaitė** (Lietuvių kalbos institutas)
Rimvydo Valatkos komentary apie Rusijos ir Ukrainos karą ypatumai: stilistinis aspektas
- 15.40–16.00 **Velga Polinska, Dite Liepa** (University of Latvia, Latvian Language Institute)
Construction of the Image of Persons with Disabilities in Latvian Mass Media
- 16.00–16.20 **Linda Lauze** (Liepāja University)
Latvian Language Quality Issues in Social Media
- 16.20–16.40 **Diskusijos / Discussions**
- 18.00–19.00 **Ekskursija** anglų kalba Valdovų rūmuose (užsienio svečiams) / **Excursion** in English to the Palace of the Grand Dukes of Lithuania (for foreign guests) (Katedros a. 4 / Katedros sq. 4)
- 2 sekcija.** KALBOS IR VISUOMENĖS RAIDA / **Session 2.** LANGUAGE AND THE DEVELOPMENT OF SOCIETY
(Mažoji salė, 3-ias aukštas / Small Hall, 3rd floor)
Pirmininkauja / Chaired by **Aurelija Gritėnienė**
- Jurgita Venckienė** (Lietuvių kalbos institutas)
„Auszros“ (1883–1886) kalba
- Laura Kamandulytė-Merfeldienė** (Vytauto Didžiojo universitetas)
Lėksinės neišplėtotos vaikų kalbos ypatybės
- Ramunė Čičirkaitė** (Lietuvių kalbos institutas)
Raštingumo samprata lietuvių kaip gimtosios kalbos ugdymo programose ir vadovėliuose pradinei mokyklai
- Vija Požarnova** (Latvian Language Institute)
Reflecting on Language Value (nuotoliu / online)
- Diskusijos / Discussions**

2023 M. RUGSĖJO 22 D. (PENKTADIENIS) /

22 SEPTEMBER 2023 (FRIDAY)

1 POSĖDIS / WORKSHOP 1

10.00–12.00	1 sekcija. KALBOS POLITIKA IR KALBOS IDEOLOGIJA / Session 1. LANGUAGE POLICY AND LANGUAGE IDEOLOGY (Didžioji salė, 3-ias aukštas / Grand Hall, 3 rd floor) Pirmininkauja / Chaired by Aurelija Tamulionienė	2 sekcija. KALBOS ATMAINŲ SAŪVEIKA / Session 2. INTERACTION OF LANGUAGE VARIETIES (Mažoji salė, 3-ias aukštas / Small Hall, 3 rd floor) Pirmininkauja / Chaired by Jolita Urbanavičienė	3 sekcija. SEMANTINIS KALBOS LYGMUO DABARTINĖJE VISUOMENĖJE / Session 3. SEMANTIC LEVEL OF LANGUAGE IN CONTEMPORARY SOCIETY (Biblioteka, 3-ias aukštas / Library, 3 rd floor) Pirmininkauja / Chaired by Agnė Aleksaitė
10.00–10.20	Rita Miliūnaitė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Kalbos taisyklingumo ir funkcionalumo samprata Valstybinės kalbos įstatyme</i>	Nijolė Tuomienė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Daugiasluoksnis Pietryčių Lietuvos gyventojų identitetas: vietškumo samprata ir kalbų vartojimas</i>	Anželika Gaidienė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Kuo ir kaip spekuliuojama? Veiksmožodžio spekuliuoti reikšmių pokyčiai</i>
10.20–10.40	Nida Poderienė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Lietuvių kalbos švietimo politika: raida ir tendencijos</i>	Dovilė Tamulaitienė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Bendrinės kalbos ir tarmės santykis Lietuvos žemės vardyno anketose</i>	Žydrūnė Šalaviejūtė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Lietuvių kalbos vištos, gaidžio ir viščiuko pavadinimų nominacija ir motyvacija</i>

10.40–11.00 **Kavos pertrauka / Coffee break**

STENDINIAI PRANEŠIMAI / POSTER PRESENTATIONS

Inese Indričāne, Solveiga Čeirane (Latvian Language Institute of the University of Latvia)

The Quantity of Latvian Obstruents (Voiceless vs. Voiced)

Justina Mandravickaitė, Danguolė Kalinauskaitė, Danguolė Kotryna Kapkan, Eglė Kankevičiūtė (Vytauto Didžiojo universitetas)

Paprasta lietuvių kalba: pirmieji žingsniai link automatinių administracinių tekstų paprastinimo

11.00–11.20	Violeta Meiliūnaitė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Kalbos „ekspertų“ paradoksas: kova prieš savo skelbiamas vertybes</i>	Simona Vyniautaitė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Šiaurės žemaičių tarminė diferenciacija kretingiškių ir telšiškių patarmių paribio gyventojų požiūriu</i>	Silvija Papaurėlytė-Klovienė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Žodžio DUKRA asociacijų laukas kaip informacijos apie konceptą šaltinis</i>
11.20–11.40	Kazimieras Garšva (Lietuvių kalbos institutas) <i>Kalbos politika ir savireguliacija</i>	Asta Leskauskaitė (Lietuvių kalbos institutas) <i>Pereiginės aukštaičių šnektos: Žaslių, Paparčių ir Kaugonių atvejais</i>	Svitlana Hrycenko (Kyjivo Taraso Ševčenkos nacionalinis universitetas) <i>Ukrainietišku ekvivalentu lingvokultūrinis komponentas „Lietuvių–ukrainiečių kalbų žodyne“ (nuotoliu / online; ukrainiečių kalba / in Ukrainian)</i>
11.40–12.00	Diskusijos / Discussions	Diskusijos / Discussions	Diskusijos / Discussions
12.00–13.00	Pietų pertrauka / Lunch break		

2 POSĖDIS / WORKSHOP 2

<p>13.00–15.00</p> <p>1 sekcija. KALBA IR TAPATYBĖ /
Session 1. LANGUAGE AND
IDENTITY   (Didžioji salė, 3-ias aukštas / Grand Hall, 3rd floor)   Pirmininkauja / Chaired by
Silvija Papaurėlytė-Klovienė</p>	<p>2 sekcija. KALBOS LYGMENYS: NUO
GARSO IKI TEKSTO / Session 2.
LANGUAGE LEVELS: FROM SOUND
TO TEXT   (Mažoji salė, 3-ias aukštas / Small Hall, 3rd floor)   Pirmininkauja / Chaired by
Asta Leskauskaitė</p>	<p>3 sekcija. SEMANTINIS KALBOS
LYGMUO DABARTINĖJE
VISUOMENĖJE / Session 3.
SEMANTIC LEVEL OF LANGUAGE
IN CONTEMPORARY SOCIETY   (Biblioteka, 3-ias aukštas / Library, 3rd floor)   Pirmininkauja / Chaired by
Žydrūnė Šalaviejūtė</p>
<p>13.00–13.20</p> <p>Daiva Aliūkaitė (Vilniaus universitetas),
Aida Čižikaitė (Lietuvos sveikatos mokslų
universitetas)   <i>Ar / kaip didmiestis keičia tarmiškumo
vaizdinius, arba apie studentų tarminę
savivoką ir percepcinę kompetenciją</i></p>	<p>Jolita Urbanavičienė (Lietuvių kalbos
institutas)   <i>Lietuvių kalbos sonantų percepcija: RV
stimulų atpažinimas</i></p>	<p>Evija Liparte</p> <p><i>Apie konceptualiųjų metaforų ŽMOGUS –
ŽALIAVA (MAISTAS) ir ŽMOGUS –
DAIKTAS realizacijas įvairiais
laikotarpiais</i></p>
<p>13.20–13.40</p> <p>Diana Dambrauskienė (Lietuvių kalbos
institutas)   <i>Pietų žemaičių raseiniškių bendruomenės:
charakteristika ir kalbinė kaita</i></p>	<p>Larysa Taranenko (National Technical
University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv
Polytechnic Institute”)   <i>Subliminal Potential of the English Folk
Legends’ Prosodic Organisation (nuotoliu /
online)</i></p>	<p>Evelina Kirsakmene (University of Latvia)</p> <p><i>False Friends Idioms in Interpreting:
Examples in English, French and Latvian</i></p>
<p>13.40–14.00</p> <p>Aidas Gudaitis (Lietuvių kalbos institutas)</p> <p><i>Kalbų konkurencijos atspindžiai
Dieviškių apylinkių kalbiniame
kraštovaizdyje XX a. pr. – XXI a. pr.:
antkapinių užrašų kiekybinis tyrimas</i></p>	<p>Olha Isniuk (National Technical University of
Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic
Institute”)   <i>Language Means Realising Prohibition by
the Interlocutors of Different Socio-cultural
Groups (nuotoliu / online)</i></p>	<p>Veslava Čižik-Prokaševa (Lietuvių kalbos
institutas)   <i>Latvės vaizdinys Dabartinės lietuvių
kalbos tekstyne</i></p>

- 14.00–14.20 **Žydrūnas Šidlauskas** (Lietuvių kalbos institutas) **Jurgis Pakerys** (Vilniaus universitetas), **Virginijus Dadurkevičius** (Vytauto Didžiojo universitetas), **Agnė Navickaitė-Klišauskienė** (Vilniaus universitetas) **Diskusijos / Discussions**
Kauno marių dugnas: priedzūkio ribų rekonstrukcija
Darybos produktyvumas tekstyno duomenimis: lietuvių kalbos veikėjų pavadinimai ir kiti veiksmažodiniai dariniai
- 14.20–14.40 **Danutė Valentukevičienė** (Lietuvių kalbos institutas) **Mariia Boichenko** (National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”) **Diskusijos / Discussions**
Varėnos geolekto atvejis: pietų aukštaičių patarmė ir tapatybė
Means Actualising Pragmatic Potential in Charismatic Communication (nuotoliu / online)
- 14.40–15.00 **Diskusijos / Discussions**
- 15.00–15.30 **Kavos pertrauka / Coffee break**
- 15.30–16.45 **BAIGIAMASIS POSĖDIS / CLOSING SESSION**
 (Didžioji salė, 3-ias aukštas / Grand Hall, 3rd floor)
 Pirmininkauja / Chaired by **Nida Poderienė**
- 15.30–16.20 **Malgorzata Kasner** (Lenkijos mokslų akademijos Slavistikos institutas)
Prakalbinti miesto erdvę: Lukiškių aikštė ir Varšuvos Pilsudskio aikštė
- 16.20–16.45 **Diskusija** „Šiandienos tikrovę formuojanti kalba: sąryšiai, skirtys, tendencijos“ / **Discussion** “Language forming today’s reality: relationships, differences, trends”
 Moderuoja / chaired by **Nida Poderienė**, dalyvauja / panelists: **Malgorzata Kasner, Aušra Martišiūtė-Linartienė, Rita Miliūnaitė, Audrius Valotka**
Konferencijos uždarymas / Closing of the conference